

ALHE - Dokumentacja wstępna

Maciej Kapuściński, Sebastian Pietras

Treść zadania

SK.ALHE.12

Dla sieci o nazwie *india35* ze strony <http://sndlib.zib.de/home.action> zastosować algorytm mrówkowy (*Ant Colony*) do znalezienia n najlepszych (wg. ustalonej metryki) ścieżek w danej sieci. Porównanie z innym algorytmem będzie dodatkowym atutem.

Przyjęte założenia i doprecyzowanie treści

Sieć zostanie potraktowana jako graf ważony nieskierowany. Wagi zostaną przypisane krawędziom zgodnie z kolumną *module cost*, która znajduje się w pliku definiującym sieć.

Ścieżki będą wyszukiwane między wierzchołkiem początkowym a końcowym. Te wierzchołki będą podawane jako parametr programu.

Jako metryka zostanie wykorzystany koszt ścieżki. To znaczy, że najlepsza jest ta ścieżka, dla której suma wag jej krawędzi jest najmniejsza.

Implementacja zostanie wykonana z użyciem języka programowania Python.

Opis algorytmu

Znajdowanie jednej najlepszej ścieżki

Algorytm wysyła m mrówek (a raczej ich abstrakcyjnych reprezentacji) przez graf I razy, gdzie I to ustalona ilość iteracji, po czym zapamiętywana jest najkrótsza znaleziona przez mrówki ścieżka.

Mrówki, które znalazły ścieżkę zostawiają na niej feromony. Lepsze ścieżki powinny częściej zawierać większą ilość feromonu.

W każdym kroku mrówki, które nie dotarły jeszcze do wierzchołka końcowego, wybierają wierzchołek, do którego się przemieszczą. Brane pod uwagę są jedynie wierzchołki sąsiadujące z wierzchołkiem, w którym aktualnie znajduje się mrówka. Decyzja o wybranym wierzchołku zostanie podjęta losowo, lecz zgodnie z prawdopodobieństwami przypisanymi do każdej krawędzi.

Prawdopodobieństwo wyboru krawędzi jest opisane wzorem $p_{xy} = \frac{\tau_{xy}^\alpha \eta_{xy}^\beta}{\sum_{z \in N(x)} \tau_{xz}^\alpha \eta_{xz}^\beta}$, gdzie:

τ_{xy} - ilość feromonu na krawędzi xy

α - parameter kontrolujący wpływ τ

η_{xy} - "atrakcyjność" krawędzi xy (w naszym przypadku odwrotność wagi tej krawędzi)

β - parametr kontrolujący wpływ η

$N(x)$ - wierzchołki sąsiadujące z wierzchołkiem x

Gdy wszystkie mrówki znajdą ścieżkę lub przekroczą limit kroków, nastąpi aktualizacja feromonów na krawędziach grafu. Do wartości feromonu danej krawędzi będzie

przypisywana wartość $\tau_{xy} \leftarrow (1 - \rho) \tau_{xy} + \sum_k^m \Delta \tau_{xy}^k$, gdzie:

τ_{xy} - wartość feromonu krawędzi xy

ρ - współczynnik parowania (zanikania) feromonów

m - liczba mrówek

$\Delta \tau_{xy}^k$ - ilość feromonu pozostawiona na krawędzi xy przez mrówkę k

$\Delta \tau_{xy}^k$ wynosi 0 jeśli mrówka k nie przeszła przez krawędź xy , a w przeciwnym przypadku $\frac{Q}{L_k}$, gdzie:

Q - współczynnik nakładania feromonów

L_k - koszt całej drogi mrówki k w tej iteracji

Znajdowanie n najlepszych ścieżek

Po znalezieniu najlepszej ścieżki można usunąć ją z grafu i ponownie użyć algorytmu mrówkowego do znalezienia najlepszej ścieżki w zmodyfikowanym grafie. Znaleziona ścieżka powinna być drugą najlepszą. Można tak iteracyjnie postępować aż do znalezienia n najlepszych ścieżek.

Usunięcie ścieżki z grafu będzie polegać na usunięciu pojedynczej krawędzi ścieżki. Ta czynność zostanie powtórzona dla wszystkich krawędzi ścieżki. We wszystkich powstałych grafach zostanie wyszukana najlepsza ścieżka w danym grafie. Z wyszukanych ścieżek zostanie wybrana ta, która była ogółem najlepsza.